

Maria Vázquez Carlos

CRIT OFEGAT

ESPURNA
bromera

Premi Carme Miquel de Narrativa Juvenil

Mai no hi hagué un silenci més compacte que el meu tancant els camins vívids a més crescuda veu.

MARIA BENEYTO. «L'engany», *Ratlles a l'aire*

Aquell matí, Joan va matinejar, havia sigut una setmana d'una calor bascosa i els tarongers necessitaven reg urgentment. Eren les sis i mitja del matí, no hi havia ningú per la carretera, pensava mentre pedalejava en la seua vella bicicleta, heretada de son pare, que havia apanyat i posat a punt amb les seues pròpies mans uns anys abans. Darrere, un cabàs lligat amb un cordell i dins una botella d'aigua i un entrepà, per a recuperar forces a mitjan matí.

El cel va passar de l'obscuritat a les tonalitats rosa i taronja i els dos únics núvols blancs semblaven traçats amb pinzellades. El sol anava obrint-se camí lentament, però amb força, seria un dia sufocant, el mes de maig acabava així amb rècords històrics de temperatures altes, com explicaven els noticiaris cada dia, «i encara hi ha gent que no creu en el canvi climàtic», pensava mentre arribava a la tanca que separava el seu camp de la carretera. Recordava que quan era menut i ajudava son pare a cuidar les terres, la major part de les vegades,

sobretot a la primavera i a la tardor, s'estalviaven el reg, ja que plovia en abundància, no com ara. Li agradava regar a l'estiu, perquè mentre el pare treballava, ell es rentava a la séquia, d'on eixia una aigua neta que venia directament del riu. Ara no ho recomanaria a ningú, i encara menys beure'n.

Va parar i va baixar de la bici. Sempre deixava la porta de ferro oberta, «total, si volen entrar, ho faran igual», deia sempre quan li preguntaven.

Va anar directe a la caseta de ferramentes menuda i acabada d'emblanquinar amb calç. Allí, agafà el carretó i carregà el motor i les mànegues per a poder traure aigua de la séquia. Els dilluns anava la séquia plena, era el dia que tocava reg. L'aigua començà a córrer pel camp, eixia forta, neta, fresca i amarava l'ambient, banyant la terra resseca, plena de clevills per la sequera, que filtraven l'aigua cap a dins, cap a les arrels, per a donar un respir als arbres eixuts.

Es va entretindre mirant un taronger i va corroborar que aquella collita no seria massa abundant, la sequera i les altes temperatures no havien fet florir l'arbre com altres anys i com a resultat els primers fruits no eren abundants. Sacsà el cap amb reprovació. «Què hi farem?» Pensà.

Mentre observava embadalit la inundació provocada i com l'aigua obria camins i sendes noves, aturà els seus records d'infantesa en veure una cosa estranya al fons, allà davall d'un dels últims tarongers. Era un bony fosc, primerament pensà que era una manta o una catifa que algun graciós havia deixat allí tirada, hi

havia gent perversa que tirava deixalles i mobles vells en qualsevol lloc menys als llocs destinats per a fer-ho. Però, en fixar-se una mica més, li semblà un gos, gran. «Quina gràcia, un gos mort, ara l'hauré de traure o soterrar-lo davall d'algun arbre i, per la mida, deu pesar prou», remugava en veu alta mentre s'acostava per a veure'l millor. Però quan s'hi havia acostat prou, instintivament va fer un pas arrere, en descobrir que efectivament era un cos, però no d'un gos, sinó d'una persona.

El cos estava panxa cap amunt, tenia els ulls molt oberts, com si el mirara fixament. Era un xic, jove, no massa alt, vestia vaquers i una samarreta. Mentre l'observava, l'aigua continuava fent camí pel camp i ja arribava al cos, acaronent-lo, balancejant-lo suaument. A Joan li va saber molt mal que es banyara, com si poguera importar-li. Així que va córrer a parar el motor. Així, el soroll ronc i vibrant parà també i l'aigua ja no va rajar més.

Va traure el mòbil, un aparell antic, i va buscar a l'agenda el telèfon de la Guàrdia Civil de Sueca.

Un cotxe amb una parella de guàrdies, vestits de verd amb uniforme ja d'estiu, es personaren al camp. Van tardar una estona a arribar-hi, ja que no eren coneixedors de totes les carreteres rurals, ni dels noms del terme. En arribar i veure el camp ple d'aigua i de fang, no els va fer massa gràcia.

—¡Maldita sea! —exclamà el més major—. El agua habrá borrado todas las huellas. Y ¿cómo entramos al campo?

Joan, sense immutar-se, començà a xafar el fang amb les botes d'aigua, i els indicà l'arbre davall del qual estava el cos.

—¿No lo habrá tocado, verdad? —li preguntà en to amenaçador el mateix agent, i Joan negà amb el cap.

L'altre guàrdia, molt més jove, acatava les ordres del major i es posà a escorcollar les butxaques dels texans del mort. Sols trobà unes claus i un paquet de xiclets de menta. Va moure una mica el cos i va buscar a les butxaques del darrere. Allí estava la cartera i dins, un parell de bitllets i el DNI: Martí Bach Moll.

—Queda, pues, descartado el robo —va concloure categòricament en veure que a la cartera de la víctima hi havia diners. I, dirigint-se de nou a Joan, afegí—:¿Lo conoce?

Joan negà amb el cap.

—¿No le suena su cara de algo?

—No —respongué el llaurador sense deixar de mirar-lo als ulls, que eren d'un blau immens, com el cel que observava l'escena des de dalt.

—Está muerto, eso es evidente, así que no hace falta llamar a una ambulancia, llama al juez para que ordene el levantamiento del cadáver y que vengan a por él.

El guàrdia jove va traure un mòbil del pantaló, aquest sí que era d'última generació, i va començar a avisar a la caserna, al jutge, al forense...

—¿El nombre no os dice tampoco nada? Martí Bach Moll —va repetir.

Joan, amb la mirada fixa en el mort, continuava negant amb el cap. No era home de moltes paraules, passava la major part del dia sol al camp.

El seu company, en acabar la telefonada, començà a lliscar el dit per la pantalla del mòbil.

—Ja està! —va exclamar—. Martí Bach Moll, estudiant, vint-i-tres anys, estudia Ciències Mediambientals a la Universitat de València. Google i Facebook ho saben tot —va concloure davant la mirada incrèdula del seu company.

—A punto de terminar la guardia y nos tenía que tocar la suerte —remugava mentre esperava l'agent recolzat al capó del seu cotxe verd i intentava inútilment llevar-se el fang de les botes.

Quan va arribar el jutge i la resta de guàrdies, li van dir a Joan que, com que ja tenien les seues dades, podia anar-se'n a casa, perquè si el necessitaven, li telefonarien. Seguidament, buscaren per tot l'hort, per si trobaven cap pista o algun efecte personal del difunt, però no hi va haver sort.

La investigació passà a mans de l'inspector Bravo, un home d'uns quaranta anys, alt i fort, de cabell fosc i una barba negra ben arreglada que li oferia un aspecte seriós. Portava tota la vida al cos d'investigació d'assassinats, encara que havia passat per diferents ciutats abans d'aterrar a València, d'on era oriünd i on quedà al comandament de la zona de la Ribera. Vestia, com sempre, una samarreta, damunt, una camisa de quadres grans, vaquers i esportives negres.

Va acudir directament al depòsit de cadàvers per parlar abans i després de l'autòpsia amb la metgessa encarregada.

—Doctora, perdone, crec que li han encarregat l'autòpsia d'un home que hem trobat al matí sense vida en

un camp. Segurament no tardarà molt a saber les causes de la mort, possiblement s'ha esvarat i s'ha pegat un colp al cap, o una cosa semblant; ha sigut en un poble de la Ribera, i ja se sap que allí no passa mai res greu. Sols voldria que m'ho confirmara només puga, per a tornar a l'oficina i fer l'informe rutinari. Esperaré ací.

La metgessa, una dona que passava de la trentena, feia més de deu anys que estava en aquest lloc de treball, ja havia vist de tot, i li contestà amb un bri d'ironia:

—No se sap mai, inspector. El cos em parlarà i, si em diu alguna cosa interessant, ja li ho faré saber, però no vaja amb presses. S'ha de saber escoltar els morts, de vegades ens donen sorpreses.

I entrà per la porta abatible reservada sols al personal autoritzat, deixant l'inspector palplantat i sense temps de pensar una resposta adient.

Mentre esperava no deixà un minut el telèfon quiet. Va confirmar que Martí, el mort, estudiava a València. Cursava l'últim any del grau de Ciències Mediambientals i preparava el TFG (treball de fi de grau). Vivia a Burjassot per a estar prop de la universitat, encara que era d'Algemesí. Tenia diferents amigues, amb les quals eixia de tant en tant, però no mantenia cap relació formal. Hauria d'avisar també els seus pares. Com havia anat a parar a un hort de Sueca?

L'inspector havia estat tot el cap de setmana de guàrdia i estava cansat, així que va seure en una cadira blava de plàstic dur i va tancar els ulls. Sols volia recapitular totes les dades que havia recollit, però la son el

va vèncer. Es va despertar d'un sobresalt, en notar la mà de la doctora sacsejant-li el muscle.

—No ha mort d'un colp al cap, no ha sigut un atac al cor, no presenta ferides de cap classe, ni d'arma blanca, ni de pistola i no ha sigut ofegat.

—Aleshores de què ha mort? —preguntà aixecant-se de la cadira i posant-se al mateix nivell que la doctora.

Junts entraren a la sala on es trobava el cos. Era una habitació gran, espaiosa i plena de llum projectada amb diferents aparells regulables per a evitar cap ombra durant el procés de l'autòpsia. Aïllada de la resta de l'edifici, sols s'hi podia accedir amb un permís o autorització especial. Feia una forta olor de desinfectant encara que l'inspector portava ara mascareta, com la metgessa. Al bell mig es trobava Martí, nu, cobert amb un llençol blanc, damunt d'una taula d'acer platejada que relluïa neta i esterilitzada. Tenia un sistema de drenatge per a rentar els fluids corporals i els cossos. Al seu costat hi havia una tauleta auxiliar amb tots els estris que s'havien utilitzat. La forense respongué a la pregunta sense donar-li massa importància, de manera rutinària.

—D'una contractura dels músculs, tots els músculs se li han quedat rígids, engarrotats.

—Però això respon a una malaltia o vosté creu que l'han assassinat?

—No crec que ell mateix es lligara les monyiques.

—Què? No tenia cap cordell, ni brides a les monyiques, he mirat jo personalment l'informe.

—No, és cert, però s'aprecien les marques a la pell d'haver estat lligat. —I li va mostrar unes vermellors

al punt on la mà acaba i comença el braç, amb les seues mans enguantades en làtex blau.— No presenta cap altre signe de violència, ni marques visibles de cap altra classe.

—Aleshores, què li podria haver causat la mort? Creu que podrien haver-lo enverinat? —va llançar la hipòtesi a l'aire, encara que li semblava una probabilitat remota—. Però al mateix hort o l'han enverinat en un altre lloc i després l'han tirat allí?

—Jo no crec res, i això no li ho puc contestar, per ara. He de fer diferents proves i enviar mostres al laboratori.

—I no pot ser que estiguera tan tens pel *rigor mortis*?

—No portava tantes hores mort, possiblement sols cinc hores, he pres la temperatura del cos i l'he comparada amb la temperatura ambient i, a més, el *rigor mortis* no afecta els òrgans. Quan sàpia alguna cosa del laboratori, l'avisaré, no es preocupe. També he enviat a analitzar un fil o tros de teixit estrany que he trobat davall d'una de les ungles de la mà. Ha de ser pacient, si ens ha de dir alguna cosa, ho farà.

L'inspector admirà la delicadesa amb la qual tractava al mort, com si l'acaronara, amb molt de respecte i empatia; com si, en lloc d'estar mort, estiguera dormint i no volguera molestar-lo, com una mare acarona un fill i li vigila el son.